

Kvalitetssäkring inom STAREV

Bakgrund

Starev är ett samarbetsorgan för förtroendevalda revisorer i kommuner och regioner med egna revisionskontor. Starev ska bland annat vara ett samarbetsorgan för kvalitetsutveckling av god revisionssed.

Syftet med denna vägledning för kvalitetssäkring är att stärka revisorernas oberoende, objektivitet och saklighet för att säkra den kommunala revisionens trovärdighet och legitimitet.

Enligt *God revisionssed i kommunal verksamhet* ansvarar revisorerna för att hela revisionsprocessen ska hålla sådan kvalitet att uttalanden i revisionsberättelse och granskningsrapport är väl underbyggda. Arbetet följer god revisionssed och insatserna kvalitetssäkras, bland annat genom avstämning mot revisionsfrågor, faktagranskning och strukturerad dokumentation.

Detta förutsätter att:

- revisorerna följer god revisionssed och standard för kommunal räkenskapsrevision
- granskningen utgår från revisorernas riskbedömning
- revisorerna försäkrar sig om att de sakkunniga har kvalitetssäkrat arbetsprocess, granskningsresultat och har system och rutiner för dokumentation av granskningsinsatser.

Detta innebär att:

- revisorerna och de sakkunniga löpande prövar sitt oberoende.
- revisorernas riskanalys finns dokumenterad
- revisionsfrågan har bäring på revisionsuppdraget och ansvarsprövningen
- revisorerna försäkrar sig om att varje revisionsrapport har faktagranskats av berörd förvaltning

Följande bör känneteckna revisionens arbetssätt inom Starev:

- revisorerna ska upprätthålla oberoendet
- revisionen ska vara främjande och stödjande
- revisionen ska vara förebyggande och framåtriktad
- revisionen ska utgå från ett helhetsperspektiv och en koncernsyn
- revisorerna ska ha god kontakt med fullmäktige – särskilt med fullmäktiges presidium
- revisorerna ska ha en aktiv dialog och kommunikation med granskningsobjekten
- revisorerna ska vara synliga och aktivt verka för att tydliggöra revisionens uppdrag och resultat.

Med utgångspunkt från ovanstående har en checklista för kvalitetssäkring sammanställts. Avsikten är att checklistan ska kunna användas för såväl egenvärdering som kvalitetssäkring mellan Starevs medlemmar.

Checklista för kvalitetssäkring (2024-05-23)

1. Vad är viktigt att kvalitetssäkra? Nomineringsförfarandet

Oberoende, Jäv, Valbarhet, Representativitet (ålder, kön mm.), God kunskap om kommunal verksamhet, Intresse och respekt för demokratiskt styrda organisationers speciella villkor samt God insikt om skillnaden mellan offentlig och privat verksamhet (kan/får ej likställas)

Hur bör det ske?

- Revisorerna informerar partierna om vikten av att slå vakt om erfarenhet och oberoende, men att också beakta förnyelse, förnyring och en jämn könsfördelning bland revisorerna
- Revisorerna översänder en skrivelse till fullmäktiges valberedning och partierna som stöd vid deras nominering av förtroendevalda revisorer. I skrivelsen informeras om revisionens uppdrag, roll och arbetssätt samt om de särskilda förutsättningar som gäller för uppdraget som förtroendevald revisor, bl.a. kopplingen till lekmannarevisionen. Återkoppling sker till valberedningens ordförande
- Revisorerna väljs först
- Jäv- och valbarhetsregler iakttas.

2. Vad är viktigt att kvalitetssäkra? Revisorernas oberoende

Mot fullmäktige, nämnder/styrelser, partigrupperna, de sakkunniga, allmänheten, massmedia samt särintressen.

Hur bör det ske?

- Revisorerna agerar inte partipolitiskt
- Revisorerna har "respektavstånd" till det egna partiet, men håller kontakten och klargör oberoendet
- Oberoende budgetberedning
- Resurserna är anpassade till hela revisionsuppdraget. Revisorerna påtalar om resurserna inte räcker
- Revisorerna beslutar självständigt vad som ska granskas och hur. Revisorerna utgår från ett helhetsperspektiv
- Revisorerna eftersträvar samsyn i revisionsplan och revisionsberättelser/granskningsrapporter trots varje revisors självständiga ställning
- Revisorerna informerar fullmäktige, nämnder och styrelser, partigrupper m.fl. om revisorernas uppdrag och roll, minst en gång per mandatperiod.
- Revisorerna tar ej emot förmåner, gåvor etc. från t.ex. granskade nämnder/bolag och externa leverantörer av revisionstjänster.

3. Vad är viktigt att kvalitetssäkra? Revisorernas arbetsformer

Bevakning och arbetsfördelning
Ordförandens roll och uppdrag
Förhållningssätt och spelregler mellan revisorerna
Medverkan i fullmäktiges möten
Arvodes- och ersättningsregler

Hur bör det ske?

- Revisorerna fastställer en arbetsordning
- Revisorerna eftersträvar största möjliga öppenhet och tillgänglighet i sin granskning och kommunikation
- Revisorerna använder vid behov sin initiativrätt i fullmäktige
- Revisorernas arvoden ligger i nivå med andra mer omfattande uppdrag i kommunen/regionen

4. Vad är viktigt att kvalitetssäkra? Revisorernas kompetens

Introduktionsutbildning för nyvalda
Verksamhetskunskap
Erfarenhetsutbyte
Tillgång till sakkunniga

Hur bör det ske?

- Nyvalda revisorer introduceras till uppdraget av revisionskontoret
- Revisorerna bevakar aktivt kommunens/regionens verksamhet genom att ta del av protokoll, närvara vid nämnd-/styrelsebesök, verksamhetsbesök samt andra informationsinsatser.
- Alla revisorer erbjuds återkommande kompetensutvecklingsinsatser från revisionskontoret och SKR
- Återföring sker från konferenser, information och möten med verksamheten etc.
- Revisorerna anlitar sakkunniga i den omfattning som behövs för att fullgöra granskningen enligt god revisionssed

5. Vad är viktigt att kvalitetssäkra? Revisionsprocessen – planering

Inventering av risker
Omvärldsbevakning
Riskanalys
Revisionsplan

Hur bör det ske?

- Kontinuerlig inventering av risker sker baserat på granskning samt interna och externa händelser och faktorer som påverkar riskbilden
- Revisorerna deltar aktivt i riskanalysen
- Dokumentation sker av analys och prioritering
- Revisorerna beslutar självständigt vad som ska granskas och hur
- Projektplaner redovisas för revisorerna
- Kommunikation/dialog sker med fullmäktige, nämnder/styrelser m.fl.

6. Vad är viktigt att kvalitetssäkra? Revisionsprocessen – granskning och bedömning**Planering av granskningen****Genomförande av granskningen****Resultat av granskningen****Uppföljning av genomförd granskning****Hur bör det ske?**

- Revisorerna försäkrar sig om att sakkunniga har kvalitetssäkrat sin arbetsprocess och sitt granskningsresultat
- Revisorerna har tydliga bedömningskriterier
- Det finns system och rutiner för dokumentation av granskningsinsatser så att revisionens slutsatser går att i efterhand följa och förstå (spårbarhet).
- Revisorerna inhämtar yttrande från granskade nämnder och styrelser
- Revisorerna informerar om granskningsresultat (främjande och stödjande i uppdraget)
- Kommunikation/dialog sker med fullmäktige, nämnder/styrelser m.fl.
- Revisorerna följer vid behov upp genomförda granskningar

7. Vad är viktigt att kvalitetssäkra? Revisionsprocessen – kommunikation och rapportering (Innehåll och form som stödjer insyn, tillgänglighet och öppenhet)**Fullmäktige och fullmäktiges presidium****Nämnder och styrelser****Förvaltningar och bolag****Allmänhet****Media****Hur bör det ske?**

- Kommunikationsansvarig (sakkunnig) utses som stöd för revisorerna
- Pressreaser används där så är lämpligt
- Kommunikationspolicy finns som betonar vikten av bl.a. genomtänkt rapportstruktur och rapportsammandrag, kortfattade och lättlästa rapporter och tydlig inriktning på väsentligheter

- Sakkunniga tillhandahåller vid behov uppdaterat informationsmaterial om revisionens uppdrag i allmänhet samt specifikt om revisionens arbete i den aktuella kommunen/regionen.
- På kommunens/regionens webbplats informerar revisorerna om sin funktion, sitt uppdrag och sitt arbete samt möjligheten till kontakt. Rapporter och revisionsberättelser samt granskningsrapporter läggs ut löpande

8. Vad är viktigt att kvalitetssäkra? Revisionsprocessen – prövning

Ansvarsprövning av nämnder, styrelser och fullmäktigeberedningar samt enskilda förtroendevalda i dessa organ

Hur bör det ske?

- Revisionsberättelsen/granskningsrapporten grundas på tillräcklig granskning och väl underbyggd bedömning
- Kommunikation/dialog sker med fullmäktige, nämnder/styrelser m.fl.

9. Vad är viktigt att kvalitetssäkra? Utvärdering

Fullmäktige

Nämnder och styrelser

Förvaltningar och bolag

Hur bör det ske?

- Dialog med aktuellt granskningsobjekt
- Dialog, exempelvis enkät till eller fokusgrupp med, fullmäktige, nämnder/styrelser och förvaltningar/bolag
- Utvärdering av genomförd granskning enligt revisionsplanen
- Kollegial utvärdering mellan revisionskontor av genomförda granskningar